

Poniżej przytaczamy analizę uprawnienia radnego do inicjatywy uchwałodawczej przeprowadzoną przez portal samorząd.lex.pl. Według niej ułomność uprawnienia radnego do inicjatywy uchwałodawczej, mimo zapisania go nawet w statucie j.s.t. wynika także z faktu, że nawet przygotowanie projektu uchwały i złożenie go do rady nie daje gwarancji, że zostanie on rozpatrzony.

Inicjatywę uchwałodawczą, z praktycznego punktu widzenia, można podzielić na kilka etapów.

Zanim projekt uchwały zostanie merytorycznie rozpatrzony musi dojść do:

1. Zdefiniowania problemu, który powinien/może być rozwiązany w drodze uchwały rady.
2. Przygotowania projektu uchwały.
3. Wprowadzenia projektu uchwały pod obrady rady.

Ad. 1. Zdefiniowanie problemu, który powinien/może być rozwiązany w drodze uchwały rady jest kluczowe. Nie chodzi tu tylko o przedmiot regulacji (np. projekt uchwały w sprawie zmiany budżetu j.s.t. jest wyłączną kompetencją wójta (zarządu)) ale także o jego złożoność i nastawienie organu wykonawczego (czy zaproponowane rozwiązanie będzie aprobowane). Radny, sygnalizując zajęcie się określonym zagadnieniem, dokonuje tego z reguły w formie krytycznej oceny bądź postulatu (wniosku).

Ad. 2. Pochodną rozstrzygnięcia na korzyść radnych sporu dotyczącego prawa do inicjatywy uchwałodawczej, jest konieczność zdefiniowania powinności wójta (zarządu) w zakresie przygotowywania projektów uchwał rady. Rada (a tym bardziej radny) nie posiada żadnego podporządkowanego aparatu administracyjnego, jak też pozostających do jej dyspozycji wyodrębnionych na ten cel środków finansowych. To organ praktycznie pozbawiony jakiegokolwiek samodzielnej mobilności organizacyjnej i wykonawczej. Przypomnijmy, że przed 1990 r. rada narodowa była obsługiwana przez niezależnych od struktur urzędu gminy pracowników tzw. Biura Rady Narodowej, podlegających służbowo wyłącznie przewodniczącemu rady.

Czy zatem radny może oczekiwać ze strony wójta (zarządu) obligatoryjnej pomocy w przygotowaniu projektu uchwały będącej kwintesencją jego indywidualnej inicjatywy?

Czy rada jako organ uchwałodawczy może zobowiązać wójta do przygotowania określonego projektu uchwały?

Odpowiedź na tak postawione pytania jest negatywna. Przepisy statutu j.s.t. czy też podejmowanie odrębnych uchwał rady zobowiązujących wójta (zarząd) bądź pracowników samorządowych do takich działań nie mają podstawy prawnej. Oczywiście, jeżeli organ wykonawczy zaakceptuje propozycję radnego można spodziewać się, że podjęcie czynności i pomoże w przygotowaniu projektu uchwały. Jeżeli jednak wójt (zarząd) realizacją pomysłu radnego nie będzie zainteresowany, nie jest zobowiązany do podjęcia jakichkolwiek działań. Nie należy również oczekiwać, że wójt będzie biernie, z pobłażaniem traktował angażowanie się w taki projekt podległych mu pracowników urzędu.

Radny, chcąc zrealizować swój pomysł, musi sam (na własny koszt) postarać się o przygotowanie stosownego projektu uchwały.

Źródło: www.samorząd.lex.pl